

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Danou Černou v právní věci

žalobkyně: X, nar. X
státní příslušnost X
bytem X
zastoupena advokátkou Mgr. Evou Holou,
sídlem Španělská 770/2, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 8. 2024, č. j. OAM-671/ZA-ZA11-ZA04-2024

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.
Základ sporu

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobkyně domáhala přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 8. 2024, č. j. OAM-671/ZA-ZA11-ZA04-2024 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“) zamítnuta jako zjevně nedůvodná její žádost o udělení mezinárodní ochrany (dále jen „žádost“).

II.

Shrnutí žalobní argumentace

2. Úvodem svého podání shrnula žalobkyně dosavadní průběh řízení před žalovaným. Domnívá se, že byla zkrácena na svých právech. Uvedla, že o mezinárodní ochranu žádá mimo jiné ze zdravotních důvodů. V době podání žaloby jí bylo 66 let, má za to, že jen tato skutečnost odůvodňuje udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Alternativně by bylo možné podřadit její špatný zdravotní stav pod důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Během pohovoru uvedla, že má problémy se štítnou žlázou, páteří, vysoký krevní tlak a zdravotní obtíže ji omezují v chůzi. Trpí bolestmi hlavy, závratěmi, kvůli štítné žláze se jí hůře mluví, má problémy se zrakem a pamětí, potřebuje při cestách mimo domov doprovod. Na své zdravotní problémy nebyla blíže dotazována a žalovaný její tvrzení bagatelizuje.
3. Žalobkyně je podle svých slov závislá na péči příbuzných. O standardní pobytové oprávnění si s ohledem na dlouhé čekací doby a nejistotu kladného vyřízení žádosti nežádala. Je pro ni nereálné vycestovat do Arménie kvůli zdravotnímu stavu a absenci zázemí, v takovém případě by prožila zbytek života v osamění.
4. Dále namítá, že rozhodnutí není co do jejího zdravotního stavu dostatečně odůvodněno, a je tedy nepřezkoumatelné. Žalovaný při posuzování žádosti nevychází z informace o zemi původu, pouze konstatuje, že v Arménii nedochází k porušování lidských práv. Žalovaný se naopak vůbec nezaměřil na stav zdravotnictví a možnosti poskytování zdravotních služeb v domovské zemi žalobkyně, i když ta o mezinárodní ochranu žádá především z těchto důvodů.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě

5. Žalovaný ve svém vyjádření stručně shrnul průběh dosavadního řízení a obsah žaloby. Uvedl, že se žalobou nesouhlasí. Poukázal na to, že žalobkyně pochází z tzv. bezpečné země původu ve smyslu § 16 odst. 2 zákona o azylu a § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců (dále jen „vyhláška“). Žalobkyni objektivně nic nebrání v žádosti o pobytové oprávnění podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), i když by pravděpodobně musela z ČR vycestovat.
6. Poukázal dále na to, že žalobkyně i přes tvrzené zdravotní obtíže byla před podáním žádosti naposledy u lékaře před pěti lety, v posledních deseti letech nebyla hospitalizována ani nepodstoupila žádný zákrok a zdravotní stav jí nebrání ve výpomoci v rodinné pekárně. Doložená lékařská zpráva podle něj nepotvrzuje závažnost zdravotního stavu.

7. Závěrem uvedl, že považuje rozhodnutí za zákonné, přezkoumatelné a vycházející z dostatečně zjištěného skutkového stavu věci. Navrhl, aby byla žaloba jako nedůvodná zamítnuta.

IV.

Obsah správního spisu

8. Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným správním orgánem vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:
9. Dne 19. 5. 2024 podala žalobkyně žádost o udělení mezinárodní ochrany. Při poskytnutí údajů k žádosti dne 23. 5. 2024 jako důvod podání žádosti uvedla, že se tu chce sloučit se svou rodinou, dříve tu měla dlouhodobý pobyt, žádala o dlouhodobý pobyt, dostala zamítnutí, podvedli ji právníci. Má tu manžela, děti, vnoučata. V Arménii naopak nemá žádné příbuzné ani známé. S postupujícím věkem vyžaduje péči. Udala, že má zdravotní problémy, ale žádné léky zatím nebere. Nemůže docházet k lékaři, protože nemá doklady, když měla kartičku pojištěnce, lékaře navštěvovala. Obtížně se jí chodí, mívá bolesti hlavy a závratě, kvůli štítné žláze se jí hůře mluví.
10. Při pohovoru dne 23. 5. 2024 uvedla, že neví, z jakých důvodů jí nebyl prodloužen pobyt v ČR, zastupovali ji právníci. V tuzemsku pracovala v pekárně, kterou provozuje její rodina, dodnes tam občas pomáhá. O tom, že nemá povolení k pobytu, se dozvěděla asi před týdnem, řekli jí to policisté při kontrole jejích dokladů. Těm sdělila, že má právníka a probíhá řízení o jejím pobytu. Na to jí odvětili, že právník s tím nemá co dělat a má jít požádat o azyl. Zopakovala, že v Arménii nemá u koho pobývat, navíc není možné, aby ji doprovodil někdo z rodiny, všichni jsou vázaní tím, že tu pracují. Prosí, aby mohla bydlet se svou rodinou, nemá jinou možnost.
11. Žalobkyně do správního spisu dne 9. 7. 2024 založila lékařskou zprávu ze dne 8. 7. 2024, vyhotovenou MUDr. M. P., která potvrzuje výše uvedené obtíže žalobkyně. Tento poskytovatel zdravotních služeb jí dále vystavil žádanku na laboratorní rozbor krve a celkem šest poukazů na vyšetření/ošetření (žádanek, a to na různá specializovaná pracoviště za účelem přesné diagnózy. Ty jsou též založeny ve spise.
12. Dne 13. 8. 2024 vydal žalovaný napadené rozhodnutí, kterým žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou ve smyslu § 16 odst. 2 zákona o azylu. V odůvodnění tohoto rozhodnutí uvedl, že žalobkyně je státní příslušnicí Arménie, která je ve smyslu tohoto ustanovení zákona o azylu a § 2 odst. 1 písm. k) vyhlášky tzv. bezpečnou zemí původu. To znamená, že žalobkyně nese břemeno tvrzení a důkazní, že v jejím konkrétním případě tuto zemi za bezpečnou považovat nelze, a že jí hrozí větší riziko než jiným osobám v podobném postavení. Objektivně žalobkyni nic nebrání v zajištění nového bytového oprávnění podle zákona o pobytu cizinců. Dodal, že instituty upravené zákonem o azylu neslouží k prosté legalizaci pobytu. Žalobkyně netvrdila, že by měla být v Arménii pronásledována. Nutnost svého setrvání v ČR zdůvodňuje svým zdravotním stavem, žalobkyně nicméně nenavštívila v posledních pěti letech lékaře, v posledních deseti letech nepodstoupila žádný zdravotní zákrok a její situace jí rovněž nebrání ve výpomoci v rodinné pekárně. Doložená lékařská zpráva pak nepotvrzuje závažnost jejího zdravotního stavu. Při posouzení žádosti vyšel žalovaný z výpovědi žalobkyně, ze zprávy o jejím zdravotním stavu a z Informace OAMP – Arménie – Hodnocení Arménie jako bezpečné země původu, ze dne 3. 10. 2023. Na základě této zprávy o zemi původu dospěl k závěru, že Arménii lze považovat za bezpečnou

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

zemi původu. Důvody udělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu nebo doplňkové ochrany podle § 14 b téhož zákona neposuzoval, a to v souladu s § 16 odst. 4 zákona o azylu. Stejně tak ve smyslu téhož ustanovení neposuzoval, zda žalobkyně uvedla skutečnosti svědčící o hrozbě pronásledování nebo vážné újmy podle § 12, resp. § 14a zákona o azylu.

V.

Právní posouzení věci soudem

13. Městský soud v Praze na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán [ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)], přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumávání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále též „procedurální směrnice“) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
14. Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se bezpečnou zemí původu rozumí stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.
15. Podle § 16 odst. 2 zákona o azylu se jako zjevně nedůvodná zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.
16. Podle § 16 odst. 4 zákona o azylu jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.
17. Základem vnitrostátního konceptu tzv. bezpečných zemí původu je právní úprava obsažená v již uvedené procedurální směrnici umožňující členským státům Evropské unie uplatňovat domněnku, že země původu je pro žadatele o mezinárodní ochranu bezpečná, pakliže není v konkrétním případě prokázán opak. V této souvislosti mohou členské státy přistupovat k vymezení bezpečných zemí původu buďto případ od případu (ad hoc), nebo mohou přijmout seznam všech zemí, jež považují pro účely řízení ve věci mezinárodní ochrany za bezpečné (viz k tomu body 40, 42 a 46 preambule procedurální směrnice). Podle čl. 36 procedurální směrnice platí, že třetí zemi, která je v souladu s touto směrnicí označena za bezpečnou zemi původu, lze po jednotlivém posouzení žádosti považovat ve vztahu k určitému žadateli za bezpečnou zemi původu, pouze pokud: a) žadatel má státní příslušnost

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

této země, nebo b) žadatel je osobou bez státní příslušnosti a dříve v této zemi běžně pobýval a žadatel nepředložil žádné závažné důvody pro to, aby tuto zemi nebylo možno v jeho konkrétní situaci považovat za bezpečnou a mohl tak být uznán za osobu požívající mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU. Členské státy dále ve vnitrostátních právních předpisech stanoví pravidla a úpravy týkající se použití pojmu bezpečné země původu.

18. V ČR je podle § 86 odst. 4 zákona o azylu stanoven seznam bezpečných zemí původu, bezpečných třetích zemí a evropských bezpečných třetích zemí vyhláškou Ministerstva vnitra. Seznamy zemí stanovené vyhláškou ministerstvo přezkoumá nejméně jedenkrát v kalendářním roce.
19. Podle § 2 odst. 1 bodu 3 vyhlášky považuje Česká republika Arménii za bezpečnou zemi původu.
20. Žalobkyně vznáší proti rozhodnutí dvě žalobní námitky. Za první, věk a zdravotní důvody na straně žalobkyně odůvodňují udělení humanitárního azylu, případně lze tuto situaci podřadit pod důvody pro udělení doplňkové ochrany. Za druhé, rozhodnutí je v tomto směru nedostatečně odůvodněno, neboť žalovaný se na zdravotní stav žalobkyně nezaměřil, a rozhodnutí tak trpí vadou nepřezkoumatelnosti.
21. Soud úvodem poznamenává, že Arménii, jejíž státní občankou je žalobkyně, Česká republika považuje za tzv. bezpečnou zemi původu, neboť je tak zařazena ve shora citované vyhlášce. Aby mohl být do tohoto seznamu zanesen, musí domovský stát materiálně splňovat podmínky vyjmenované v § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. V takové zemi tedy nesmí docházet obecně a soustavně k pronásledování nebo v něm obecně nehrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu, tento stát jeho obyvatelé z těchto důvodů neopouštějí, daná země ratifikovala a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlížejí nad stavem dodržování lidských práv. Je-li uvedená země skutečně považována za bezpečnou zemi původu, ve smyslu usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2020, č. j. 10 Azs 232/2020-32, „[j]e jeho (pozn. žalobce) úkolem přesvědčit žalovaného, že žádost nelze zamítnout podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, ale že jeho mimořádný příběh odůvodňuje věcné posouzení žádosti podle zákona o azylu.“ Z uvedeného judikátu vyplývá, že zákon v takovém případě klade na žalobce vyšší nároky. Jde o zvláštní formu zkráceného řízení o mezinárodní ochraně, lišící se od běžného postupu, kde žadatel jinak vytváří základní rámec posouzení vlastní věrohodnou výpovědí a toto břemeno tvrzení pak ve vzájemné interakci se správním orgánem rozvíjí i o břemeno důkazní (jak to předpokládá např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2024, č. j. 5 Azs 144/2024-31). V případě, že je prokázáno, že jde o tzv. bezpečnou zemi původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, je naopak na žadateli, aby tvrdil a prokázal, že v jeho konkrétním případě není země ve smyslu zákona o azylu bezpečná. V opačném případě se vystavuje riziku, že bude jeho žádost zamítnuta právě s poukazem na § 16 odst. 2 zákona o azylu. Pokud správní orgán postupuje podle uvedeného ustanovení, nezkoumá meritorně důvody pro udělení mezinárodní ochrany, pokud je žadatel odpovídajícím způsobem neprokáže.
22. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že žalobkyně netvrdila, že by v Arménii měla být vystavena pronásledování ze strany arménských státních orgánů či soukromých osob, které by byly ve své činnosti ze strany arménských státních orgánů

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

podporovány či tolerovány, z čehož by vyplývalo, že se žalobkyně do své vlasti nemůže bezpečně vrátit. Žalobkyně svou žádost odůvodnila snahou nadále pobývat na území ČR, přestože již nedisponuje pobytovým oprávněním podle zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně uvedla, že vzhledem ke svému zdravotnímu stavu potřebuje pomoc ostatních členů rodiny, kteří žijí v ČR, a proto zde chce zůstat. K tomu žalovaný konstatoval, že žalobkyni objektivně nic nebrání v tom, aby si k pobytu v ČR zajistila nové pobytové oprávnění na základě zákona o pobytu cizinců, i když by pravděpodobně musela kvůli tomu dočasně opustit území ČR. Smyslem institutu mezinárodní ochrany není zajištění prosté legalizace pobytu a nelze jej k tomuto účelu zneužívat. Žalovaný poté shrnul, že i přes své tvrzené zdravotní obtíže byla žalobkyně naposledy u lékaře před pěti lety, v posledních deseti letech nebyla hospitalizována ani nepodstoupila žádný zákrok a zdravotní stav jí nebrání ve výpomoci v rodinné pekárně. Doložená lékařská zpráva podle žalovaného nepotvrzuje závažnost zdravotního stavu žalobkyně.

23. Soud konstatuje, že žalobkyně netvrdila a ani neprokázala, že v jejím případě nelze považovat Arménii za bezpečnou zemi původu. Pochybnosti tohoto charakteru přitom žádným způsobem neplynou ani z Informace OAMP o politické a bezpečnostní situaci a stavu dodržování lidských práv v Arménii, kterou jako podklad napadeného rozhodnutí opatřil žalovaný. Byly proto dány podmínky pro postup podle § 16 odst. 2 zákona o azylu. Za tohoto stavu nebyl prostor pro posouzení případného splnění důvodů pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b či hodnocení možnosti pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo hrozby vážné újmy podle § 14a. Žalobní námitky se proto v jistém ohledu míjí s předmětem řízení a jsou nezpůsobivé založit důvodnost žaloby.
24. K tvrzeným zdravotním obtížím žalobkyně pak soud uvádí, že žalobkyni popsané a doloženou lékařskou zprávou zdokumentované zdravotní obtíže se nijak nevymykají běžnému zdravotnímu stavu osob ve věku žalobkyně. Žalobkyně netvrdila a ani neprokázala, že jí kvůli nedostatečnému standardu zdravotní péče v zemi původu hrozí jednání dosahující úrovně mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Aniž by soud jakkoli zlehčoval zdravotní obtíže žalobkyně, z jejích tvrzení a ani z doložené lékařské zprávy neplyne, že by nutně vyžadovaly neodkladný zákrok či dlouhodobější hospitalizaci, vyvolávaly neustálou obavu o její život či obavu, že se její stav rázem zhorší (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2020, č. j. 10 Azs 437/2019-83).
25. Z tvrzení žalobkyně zřetelně plyne snaha získat na území České republiky pobytový titul, aby zde mohla žít společně s dalšími členy své rodiny. Jakkoliv je taková snaha lidsky pochopitelná, mezinárodní ochrana k těmto účelům neslouží. Žalobkyně by svou pobytovou situaci měla řešit žádostí o pobytové oprávnění podle zákona o pobytu cizinců. Žalovanému nelze vytýkat, že blíže nezkoumal zdravotní stav žalobkyně a že odůvodnění napadeného v této otázce není rozsáhlé a podrobné, neboť pokud žadatel neprokáže, že v jeho případě nelze jeho zemi původu považovat za bezpečnou zemi původu, není smyslem tohoto typu zkráceného řízení o mezinárodní ochraně přezkoumávat jednotlivé důvody pro udělení mezinárodní ochrany.
26. S ohledem na závěry učiněné shora soud uzavírá, že v daném případě byly naplněny podmínky pro postup dle § 16 odst. 2 zákona o azylu, tedy pro zamítnutí žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné. Žalovaný správní orgán si dle názoru soudu pro své rozhodnutí opatřil dostatek podkladů, které řádně zhodnotil a vyvodil z nich správný právní závěr. Napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě dostatečně zjištěného

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

stavu věci, který má oporu ve spise. Napadené rozhodnutí je dostatečným, srozumitelným a přezkoumatelným způsobem odůvodněno.

VI.

Závěr a náklady řízení

27. Ze všech shora uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem a žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
28. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobkyně ve věci úspěch neměla a žalovanému žádné prokazatelné náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 5. března 2025

JUDr. Dana Černá v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje X.